

STATUUT VAN DE STICHTINGEN

STATUUT VAN DE STICHTINGEN

(C. 68-70)

1

De Goddelijke Voorzienigheid kan door verschillende tekenen een gemeenschap uitnodigen het cisterciënzer monastiek leven over te planten. Omdat een stichting volgens de traditie van onze Orde altijd het doorgeven van cisterciënzerleven betekent door een gemeenschap die een andere in het leven roept, kan een persoonlijk project nooit als stichting in aanmerking genomen worden, tenzij het door de gemeenschap wordt opgenomen. Allereerst komt het de abt toe deze tekenen van de Voorzienigheid te onderscheiden. Wanneer hij de tijd gekomen acht het onderscheidingsproces in de gemeenschap op te starten, bespreekt hij de kwestie eerst met zijn raad.

2

De abt legt vervolgens de inhoud en besluiten van de beraadslagingen van zijn raad ter bezinning aan de gemeenschap voor en vraagt het advies en het gebed van de broeders. Hij raadpleegt ook de Pater Immediatus.

3

Abt en gemeenschap houden rekening met de volgende punten:

a.

De mogelijkheden en capaciteiten van de gemeenschap, zowel wat bekwame personen als materiële middelen betreft, en dit niet alleen met

het oog op de stichting maar ook op haar begeleiding. De stichtende communitieit verplicht zich ertoe te voorzien zowel in materiële en geestelijke steun als in personeel die nodig zijn voor de ontwikkeling van de nieuwe stichting totdat die het statuut van priorij major of van abdiy heeft bekomen.

b.

De meningen van abten en abdissen uit de streek waar men denkt te stichten, alsook het advies van andere personen die stichtingen in gelijkaardige omstandigheden ondernomen hebben. Men zal inlichtingen inwinnen betreffende de aanwezigheid van andere vormen van monastiek leven in dezelfde regio.

c.

De mogelijkheid van plaatselijke roepingen, alsook de religieuze, culturele, politieke, economische en klimatologische omstandigheden van het gebied. Het is ook uitermate belangrijk de mening te kennen van de plaatselijke Kerk en van haar bis-schop.

I Voorbereiding

4

Wanneer de abt oordeelt dat alle punten voldoende onderzocht zijn, legt hij de conclusies voor aan het conventueel kapittel. Hij vraagt toestemming van het kapittel om concrete stappen te ondernemen voor de realisatie van de stichting. Deze toestemming vereist absolute meerderheid van stemmen. Door die stemming aanvaardt de

gemeenschap de nodige steun te verlenen aan de voorbereidingen voor de stichting, zonder er zich echter definitief toe te verbinden. Deze periode van voorbereiding kan verschillende vormen aannemen. De abt licht het Generaal Kapittel in en houdt de communiteit en de Pater Immediatus op de hoogte van de verschillende stadia van de ontwikkeling.

5

Een concrete stap bij de voorbereiding van een stichting kan erin bestaan kandidaten, afkomstig uit het gebied waar men hoopt te stichten, in de communiteit op te nemen om hen te vormen. Het moet wel duidelijk zijn dat zij naar hun land zullen terugkeren als leden van de stichting, volgens het oordeel van de abt.

6

Een andere mogelijkheid is het sturen van monniken die de stichting ter plaatse voorbereiden, hetgeen de studie van de taal insluit en de gewoonten van de plaats. Deze groep zal beschouwd worden als een religieus huis volgens CIC can. 608. Daartoe is de toestemming vereist van de Ordinarius van de plaats. Met het bouwen van het klooster kan enkel begonnen worden als het Generaal Kapittel de stichting heeft goedgekeurd.

II Stichting

7

Wanneer abt en communiteit de situatie voldoende rijp achten om tot de stichting over te gaan, zendt de abt een gedetailleerd verslag naar de Pater Imme-

diatus. Hij vraagt eveneens de schriftelijke toestemming van de bisschop van de plaats.

Gaat het om een stichting van monialen, dan moet een abt van de Orde, met toestemming van zijn conventueel kapittel, de paterniteit over de stichting op zich nemen op het moment dat zij zelfstandig wordt. Het Generaal Kapittel bekrachtigt deze keuze. Tot dan toe neemt de Pater Immediatus van het stichtend huis de rol van Pater Immediatus van de stichting op zich.

8

Alvorens een definitieve beslissing te nemen, legt de abt aan zijn communiteit de documenten vermeld in nr. 7 voor en vraagt de toestemming van het conventueel kapittel met twee derde meerderheid van de stemmen. De stichting kan als zodanig pas erkend worden na goedkeuring door het Generaal Kapittel. De gemeenschap neemt aldus voor Orde en Kerk de verantwoordelijkheid op zich voor een nieuwe cister-ciënzercommuniteit.

a.

De stichtende communiteit verplicht zich tot materiële en geestelijke steun nodig voor de ontwikkeling van de nieuwe stichting totdat deze het statuut van priorij major of abdij heeft bereikt.

b.

De abt benoemt, met de hulp van zijn raad, de overste van de stichting. Vervolgens kiest hij, in samenspraak met zijn raad en met de aangeduide overste, de monniken die zullen gezonden worden.

c.

Onder hen moeten minstens zes geproefste monniken zijn, inclusief de overste. De ervaring leert dat dit aantal echt het strikte minimum is voor een duurzame ontwikkeling. Naast de overste moet er onder deze personen iemand zijn die geschikt is om novicemeester te zijn en een ander die geschikt is om cellerier te zijn. Men zal er speciaal voor zorgen bekwame mensen uit te sturen, bezielde door het verlangen hun leven te geven op de plaats van de stichting en die vóór hun vertrek al een zekere eenheid vormden rond hun overste.

9

De stichting kan pas als zodanig erkend worden na goedkeuring door het Generaal Kapittel. Hierdoor nemen abten en abdissen de nieuwe stichting op in de *communio* van liefde die alle kloosters van de Orde verenigt en verplichten zij zich ertoe haar in de mate van hun mogelijkheden broederlijk bij te staan. Deze goedkeuring kan aan Vader Generaal gevraagd worden, die haar kan verlenen met toestemming van de Centrale Commissie wanneer deze handelt als voltallige raad van Vader Generaal. Elke vraag tot erkenning wordt begeleid door een beknopt verslag van de stichting.

10

Volgens een traditie, zo oud als de Orde zelf, worden alle huizen gesticht onder de naam en het patronaat van de Maagd Maria, Koningin van hemel en aarde.

11

De uitrusting ter plaatse zal zo zijn dat men er het nodige vindt om in het bestaan te voorzien zodat de stichtersgroep er een regulier leven kan leiden. Rekening houdend met de behoefte van een geleidelijke aanpassing aan de nieuwe streek - speciaal met de noodzaak de landstaal te leren - wordt het regulier slot van kracht zodra dit mogelijk is.

12

Wanneer de vestiging voldoende gerealiseerd blijkt, wordt een datum bepaald voor de liturgische plechtigheid waarin de stichting officieel wordt ingezegend. De abt-stichter stelt de stichtingsakte op, zendt een afschrift naar Vader Generaal en brengt ook alle huizen van de Orde hiervan op de hoogte.

13

De stichters blijven lid van hun communiteit van oorsprong. De abt-stichter blijft de overste van de stichting, hoewel hij zijn volmacht zoveel mogelijk delegeert aan de plaatselijke overste. Deze laatste laat zich bijstaan door een raad, in de geest van hoofdstuk 3 van de Regel van Sint-Benedictus en van de Constituties 36-38 en 43.2.

De Pater Immediatus van het stichtend huis blijft ook de Pater Immediatus van de leden van de stichting. In geval van een stichting van monialen kan hij echter zijn bevoegdheid overdragen aan een andere overste van de Orde, vooral wanneer men voorziet dat deze overste Pater Immediatus wordt van de stichting vanaf het ogenblik van haar autonomie (cf. nr. 7). Voorafgaand raadpleegt hij alle betrokken communititeiten.

De Pater Immediatus of de visitator van het stichtend huis kan zijn visitatie uitbreiden naar de stichting.

14

a.

De stichting kan van Vader Generaal met toestemming van zijn raad de toelating verkrijgen een noviciaat te openen. Het stichtend huis waakt erover dat er in de stichting een goede vorming gegeven wordt.

b.

De overste van de stichting stelt de kandidaten voor de tijdelijke professie voor, met toestemming van de abt-stichter.

Het stemrecht voor de toelating tot de tijdelijke professie komt toe aan de leden van de stichting die plechtig geprofeste monniken zijn van het stichtend huis.

De abt-stichter kan zijn bevoegdheid om de professie af te nemen, delegeren aan de overste.

c.

Gewoonlijk wacht de stichting met het toelaten van nieuwe leden tot de plechtige professie, totdat zij autonomie heeft verkregen. Maar wanneer de omstandigheden dit niet toelaten, kan de abt-stichter, mits toestemming van het conventueel kapittel van het stichtend huis, beslissen om plechtige professies in de stichting te aanvaarden.

Het komt het conventueel kapittel van het stichtend huis toe om:

- ofwel aan stemgerechtigde plechtig geprofeste leden van de stichting de uitoefening van hun

stemrecht te delegeren voor het aanvaarden van kandidaten;

- ofwel hun stem uit te brengen na toestemming te hebben verkregen van de stemgerechtigde plechtig geprofesten van de stichting.

III Autonomie en rang

15

Volgens de cisterciënzertraditie zijn de kloosters autonoom. De stichtingen worden aangemoedigd om zonder nodeloos uitstel naar autonomie toe te groeien. Acht de abt van het stichtend huis de stichting voldoende grondvest, dan kan hij ertoe overgaan haar te verheffen tot zelfstandig huis. Het zelfstandig huis kan ofwel abdij, ofwel priorij zijn. Een priorij kan priorij simplex of priorij major zijn. Vanuit canoniek oogpunt is de autonomie in de drie gevallen dezelfde. Nochtans behoudt een priorij simplex het recht op hulp van het stichtend huis, zowel qua personen als qua materiële steun (ST 5.A.b).

a.

De voorwaarden om *priorij simplex* te worden zijn:

- minstens zes geprofeste monniken tellen die bereid zijn ter plaatse stabiliteit te beloven. Onder hen kunnen er enkele tijdelijk geprofesten zijn, alsook enkele novicen die aan het eind van hun proeftijd zijn gekomen;
- voldoende gebouwen hebben om een regulier leven mogelijk te maken;

- bestaansmiddelen verworven hebben die in een belangrijk deel van de behoeften van de communititeit voorzien en uitzicht bieden op economische zelfstandigheid (echter rekening houdend met de eigen economische omstandigheden van de regio).

b.

De voorwaarden om *priorij major* te worden zijn:

- minstens acht geprofeste monniken tellen waarvan zes met plechtige professie, die ter plaatse stabiliteit willen beloven als ze het nog niet gedaan hebben. Behalve in speciale gevallen zullen sommigen onder hen van het land zelf zijn;

- volledige economische zelfstandigheid bereikt hebben (echter rekening houdend met de specifieke economische omstandigheden van de regio).

c.

De voorwaarden om *abdij* te worden zijn:

- minstens twaalf geprofeste monniken tellen - de overste niet meegerekend - die ter plaatse stabiliteit willen beloven als ze het nog niet gedaan hebben; behalve in speciale gevallen zal een aanzienlijk deel onder hen van het land zelf zijn;

- duidelijk blijk geven van een duurzaam en volledig geworteld zijn in het land;

- volledige economische zelfstandigheid bereikt hebben (echter rekening houdend met de specifieke economische omstandigheden van de regio).

a.

vraagt de overste van het stichtend huis de mening van de Pater Immediatus. Indien bij een stichting van monialen een andere Pater Immediatus wordt voorzien (cf. nr. 7 en 13) wordt ook hij geraadpleegd;

b.

geven de monniken van de stichting bij stemming hun akkoord met een twee derde meerderheid. Het resultaat van deze stemming wordt meegedeeld aan het conventueel kapittel van het stichtend huis, dat dan ook stemt. Het opgeteld resultaat van de stemming van de stichting met dat van het stichtend huis moet een twee derde meerderheid halen;

c.

worden deze uitslagen, samen met een kort verslag van de toestand van de stichting, meegedeeld aan het Generaal Kapittel teneinde zijn toestemming te verkrijgen.

d.

Bij een stichting van monialen zal bovendien de toelating van de H. Stoel verkregen worden.

17

Op plechtige wijze wordt de verheffing tot rechtens zelfstandig huis gevierd:

a.

De officiële autonoom-verklaring wordt voorgelezen door de abt van het stichtend huis. Bij

monialen gebeurt dit zo mogelijk in aanwezigheid van de Pater Immediatus.

b.

De monniken die vrijwillig van stabiliteit willen veranderen, doen dit diezelfde dag in het openbaar, bij voorkeur tijdens de Eucharistie.

c.

De eerste titulaire overste wordt binnen uiterlijk drie maanden gekozen, overeenkomstig ST 39.4.D.

d.

De Pater Immediatus geeft alle huizen van de Orde bericht van deze gebeurtenis en vermeldt ook de keuze van de nieuwe overste.

e.

De abt-stichter kan van zijn dochterhuis geen terugbetaling eisen voor de fondsen die aan de stichting besteed werden.

f.

Indien een religieus die van stabiliteit veranderde, later toch weer zijn vorige stabiliteit wil opnemen, volgt men de procedure beschreven in C. 60.

18

De overgang van priorij naar een hogere rang:

a.

Om van het statuut van priorij simplex over te gaan naar dat van priorij major of van abdij - of om over te gaan van het statuut van priorij major naar dat van abdij - is het volgende vereist: de toestemming van het conventueel kapittel van de

priorij met twee derde meerderheid van stemmen, de goedkeuring van de Pater Immediatus (en van de abdis van het stichtend huis als het een klooster van monialen betreft) alsook de toestemming van het Generaal Kapittel. Deze toestemming kan in ernstige en dringende gevallen ook gegeven worden door Vader Generaal met toestemming van zijn raad.

b.

De gebeurtenis wordt gevierd en het nieuws wordt aan de Orde bekend gemaakt zoals voorzien bij de oprichting van een autonoom huis (cf. nr. 17 d). Het komt de Pater Immediatus toe de verklaring voor te lezen, en in geval van monialen door de abdis van het stichtend huis.

19

De overste

a.

De titulaire prior van een priorij simplex wordt gekozen voor een termijn van zes jaar. De titulaire prior van een priorij major en de abt van een abdij worden gekozen hetzij voor onbepaalde tijd, hetzij voor een termijn van zes jaar, overeenkomstig de keuze van de communiteit (cf. C. 39,4). Bij de eerste verkiezing na de oprichting van een priorij simplex en tot het moment dat de communiteit verheven wordt tot priorij major, kan, mits toestemming van het conventueel kapittel, ook stemrecht verleend worden aan tijdelijk geprofesten die minstens drie jaar geprofest zijn (ST 39.2.A).

b.

Het ambt van overste wordt vacant vanaf het ogenblik dat een priorij simplex of een priorij major met een prior die gekozen werd voor een bepaalde termijn, overgaat tot de rang van abdijs. Deze verheffing vindt best plaats op het eind van een zesjarige ambtstermijn. Indien echter de overste van een priorij major gekozen werd voor onbepaalde tijd blijft hij in functie en ontvangt de abtszegening.

20

Indien de sluiting van een stichting nodig blijkt, is de toestemming van het Generaal Kapittel vereist. Bij hoogdringendheid kan deze toestemming verleend worden door Vader Generaal met toestemming van zijn raad. In alle gevallen zal de abt die de sluiting aanvraagt het conventueel kapittel van het stichtend huis en de leden van de stichting raadplegen.

AANVERWANTE KWESTIES

I Verplaatsing van een autonoom huis

21

Als bijzondere omstandigheden er om vragen, kan een klooster zich op een andere plaats vestigen. Dit vereist:

a.

de toestemming van het conventueel kapittel met twee derde van de stemmen, alsook het advies van de Pater Immediatus;

b.

de schriftelijke toelating van de bisschop van het diocees waarin men zich wil vestigen. Ook al vindt de transfer plaats binnen hetzelfde bisdom, dan nog is de toelating van de plaatselijke bisschop nodig (can. 1223);

c.

de goedkeuring van het Generaal Kapittel.
Ruim op voorhand zal men de bisschop van de plaats waaruit men weggaat op de hoogte brengen.

22

Een verplaatsing wijzigt in niets het juridisch statuut van het klooster. De monniken hoeven geen nieuwe gelofte van stabiliteit te doen.

II Annex huis

23

Om bijzondere redenen kan een autonoom huis een annex huis oprichten.

24

Een annex huis is een wettig opgericht huis volgens de normen van can. 608, dat volledig afhankelijk blijft van het klooster waaruit het is ontstaan. De abt van dit klooster is tevens overste van het annex huis.

25

Het conventueel kapittel moet de redenen en het nut van zulk huis onderzoeken, en er **met twee derde van de stemmen** * zijn toestemming aan geven. De Pater Immediatus wordt geconsulteerd betreffende de wenselijkheid van deze vestiging. De toestemming is vereist van de bisschop van de plaats waar men het annex huis wil openen. Het Generaal Kapittel wordt ingelicht. Wanneer echter eenzelfde communiteit meer dan één annex huis wil openen, is de toestemming van het Generaal Kapittel vereist voor elk van die huizen.

26

Een annex huis is geen stichting. Het kan geen postulanten of novicen aannemen en wordt niet vertegenwoordigd op het Generaal Kapittel.

27

Het is aan de visitator om zijn visitatie uit te breiden tot het annex huis en de situatie ervan te beoordelen.

III Incorporatie

28

Het kan gebeuren dat een monastieke gemeenschap zonder juridische banden met de Orde, relaties aanknoopt met een klooster. Daaruit kan het verlangen groeien om via incorporatie volledig te delen in het patrimonium en de structuren van de Orde.

29

De communiteit die in de Orde geïncorporeerd wenst te worden, zal blijk geven van bepaalde belangrijke trekken die karakteristiek zijn voor de Regel van Sint-Benedictus en de cisterciënzertraditie, zoals: stand-vastig gemeenschapsleven onder een overste, gebed, liturgisch leven en arbeid gekoppeld aan de beleving van eenzaamheid en stilte.

30

Om een communiteit te helpen bij haar proces van incorporatie in de Orde, dient een overste van de Orde het akkoord van zijn conventueel kapittel te verkrijgen met een absolute meerderheid van stemmen, met betrekking tot de wijze waarop die hulp zal geboden worden.

Bijzondere zorg zal besteed worden aan de vorming in de cisterciënzer*conversatio* volgens de Constituties van de Orde. Een ervaren monnik zal minstens gedurende een jaar meelevens in die gemeenschap, om de garantie te krijgen dat de communiteit die incorporatie vraagt, een juist begrip heeft van slot-beleving, armoede, zuiverheid, standvastigheid en gehoorzaamheid.

31

Opdat een communiteit in de Orde geïncorporeerd kan worden, dient zij haar aanvraag te doen op het Generaal Kapittel. Aan alle voorwaarden die gesteld worden voor de instelling van een priorij of abdij moet voldaan zijn, al naargelang de rang van deze communiteit op het tijdstip van haar incorporatie.

IV Hulp vanwege meerdere huizen van de Orde aan een stichting

32

Meerdere huizen kunnen zich aaneensluiten om een stichting op touw te zetten of een reeds bestaande te helpen.

33

Een van de huizen zal de functie van stichtend huis op zich nemen, volgens de bepalingen van het *Statuut van de Stichtingen*. In het geval van een stichting van monialen zal een klooster van monniken de paterniteit aanvaarden. Niettemin zal elk van de betrokken huizen actief deelnemen aan het onder-scheidingsproces bij alle etappes van de stichting.

34

De samenwerking tussen de huizen en de specifieke wijze van samenwerking moet door de conventuele kapittels van deze gemeenschappen goedgekeurd worden met canoniek rechtsgeldige stemmingen, of het nu gaat om een stichting te beginnen of om een reeds bestaande te helpen.

35

De afspraken tussen de huizen kunnen het engagement insluiten voor hulp op vlak van personeel, economie, vorming, enz., en dit op permanente of op tijdelijke basis.

36

Opdat een dergelijke stichting goedgekeurd zou worden, zal ze minstens zes geprofeste leden tellen (cf. nr. 8) buiten degenen die tijdelijk komen helpen.

37

De geassocieerde huizen houden op als zodanig te fungeren op het ogenblik dat de stichting de rang van priorij major verkrijgt, of reeds eerder, naargelang het goedgekeurde akkoord.

* De Engelse tekst spreekt van 'meerderheid', de Franse tekst vermeldt 'twee derde meerderheid'.